

Haikuwedstrijd – Uitslag en juryrapporten

Jury:

Marian Poyck (redactielid haikutijdschrift *Vuursteen*)

Henriette Boerendans (illustrator en beeldend kunstenaar)

Bette Westera (schrijfster van kinderverhalen en -gedichten)

Beoordelingscriteria

Bij de beoordeling van alle inzendingen heeft de jury gelet op het volgende:

Haiku

1. Het onderwerp van de opdracht voor deze wedstrijd: levende dingen (de jury laat mensen daar ook onder vallen)
2. Algemene richtlijnen voor de vorm van een haiku: kort (3 zinnen, niet per se 5-7-5), geen rijm, geen punt aan het einde, twee delen, concreet, verrassend, verwijzing naar seizoenen, thema natuur
3. Inhoud: verwoorden en verbeelden van persoonlijke gevoelens, geen oordeel, , couleur locale, origineel, tekst en beeld versterken elkaar (resonantie), passend bij leeftijd
4. Niet acceptabel: te lang, hele zin, algemene waarheid of wijsheid, plagiaat, hulp van anderen

Tekening

1. Oorspronkelijk en kindeigen (geen nagetekende Walt Disneyfiguren)
2. Versterkt de tekst (resonantie, meer dan een plaatje bij het praatje)
3. Met zorg en aandacht gemaakt

Werkwijze

Stap 1: Eerste selectie: teksten die niet aan de basiscriteria voldoen vallen af (behalve als de tekening opvalt), tekeningen die niet aan de criteria voldoen vallen af (behalve als de tekst opvalt).

Stap 2: Drie stapeltjes maken: a. tekst én beeld spreken aan, b. tekst spreekt aan, en c. beeld spreekt aan.

Stap 3: Stapeltje a. tekst en beeld spreken aan verdelen naar leeftijd, drie winnaars selecteren uit categorie 9+ en een winnaar uit categorie 9- (dit is ongeveer naar verhouding als je naar de leeftijden in de drie stapeltjes kijkt).

Stap 4: Uit de drie stapeltjes (a b en c) ieder drie of vier eervolle vermeldingen kiezen, waarbij Henriette vooral let op het beeld, Bette vooral op de tekst en Marian op beide.

Stap 5: Rapportage – Voor de winnaars hebben we een gezamenlijk oordeel geschreven, voor de eervolle vermeldingen hebben we ieder onze eigen keuzes toegelicht.

Tips

Volgende keer weer meedoen? Hier zijn wat tips:

- Neem ruim de tijd voor het maken van zowel je haiku als je tekening. Een goede inzending maak je niet zomaar even snel tussendoor.
- Plaats je tekst zo in je tekening dat tekst en beeld elkaar niet in de weg zitten, maar versterken.
- Maak geen spelfouten in je tekst. Ben je niet zo'n goede speller? Vraag dan iemand je tekst na te kijken.
- Denk goed na over punten (vaak beter van niet), komma's en hoofdletters, ze maken deel uit van je tekst.

Juryrapporten van de vier winnaars

GP1-0081MW categorie 9-

in het zwembad
ik voel me als een pinguïn
en zo zwem ik ook

Sterk beeld, verrassende test, een haiku die je samen met de tekening precies laat meebelevan hoe een zwemmend kind zich in het water voelt.

'Als je het water in gaat wordt alles anders, laat Imaura ons zien en lezen. Buiten het water, waar wij mensen leven, voelt je lichaam zwaar aan, staan je voeten stevig op de grond, maar in het water ben je niet zwaar meer. Je bewegingen worden ronder en sierlijker. Zo moet het voelen om een pinguïn te zijn!' MP

'De pinguïn van Imaura viel mij direct op tussen de vele andere tekeningen. Wat een vrolijke

kindertekening! Eigenlijk wist ik al snel dat we deze uit zouden kiezen. Ik kan me goed voorstellen dat je in het zwembad je een vis of een zeehond of een pinguïn voelt. In het water is alles anders.' HB

'In de categorie 9- viel de inzending van Imaura me op omdat die met zorg en aandacht is gemaakt: Imaura verwoordt mooi hoe ze zich voelt in het water: als een pinguïn. Haar haiku is netjes en foutloos geschreven. Haar tekening is eenvoudig en tegelijk in het oog springend. Fijn dat ze de pinguïn heeft getekend en niet zichzelf in het zwembad!' BW

GP2-0104SD categorie 9+

je leven begint
en
je leven eindigt

Deze haiku blinkt uit in eenvoud en helderheid. Mooie compositie, fijne details en een originele insteek: de mens als levend ding.

'Je leven begint en je leven eindigt. Een indringende gedachte van Sjoerd, en hier ook heel intrigerend verbeeld. Een mens wordt geboren in een bed, en sterft er ook (vaak) in. Daartussen speelt zich zijn leven af. We zien twee bijna identieke beeldhelften, maar als we inzoomen op de details zien we subtiele verschillen: het formaat van het kind ten opzichte van de man, de teksten op de ansichtkaarten, de beeldschermpjes van de ziekenhuisapparatuur'. MP

'Sjoerd weet zijn idee helder over te brengen. Hij heeft met een linaal gewerkt en met vijf viltstiften. Het onderwerp geboorte en dood is universeel, maar Sjoerd brengt het op zijn eigen manier, met humor. Leuke details als het scherm met de hartslag maken zijn tekening compleet. Op zijn tekening staan zeven rechthoeken. Een lijn die het vel in tweeën deelt, het tekstblokje daarvoor, alles klopt, inhoud en vorm.' HB

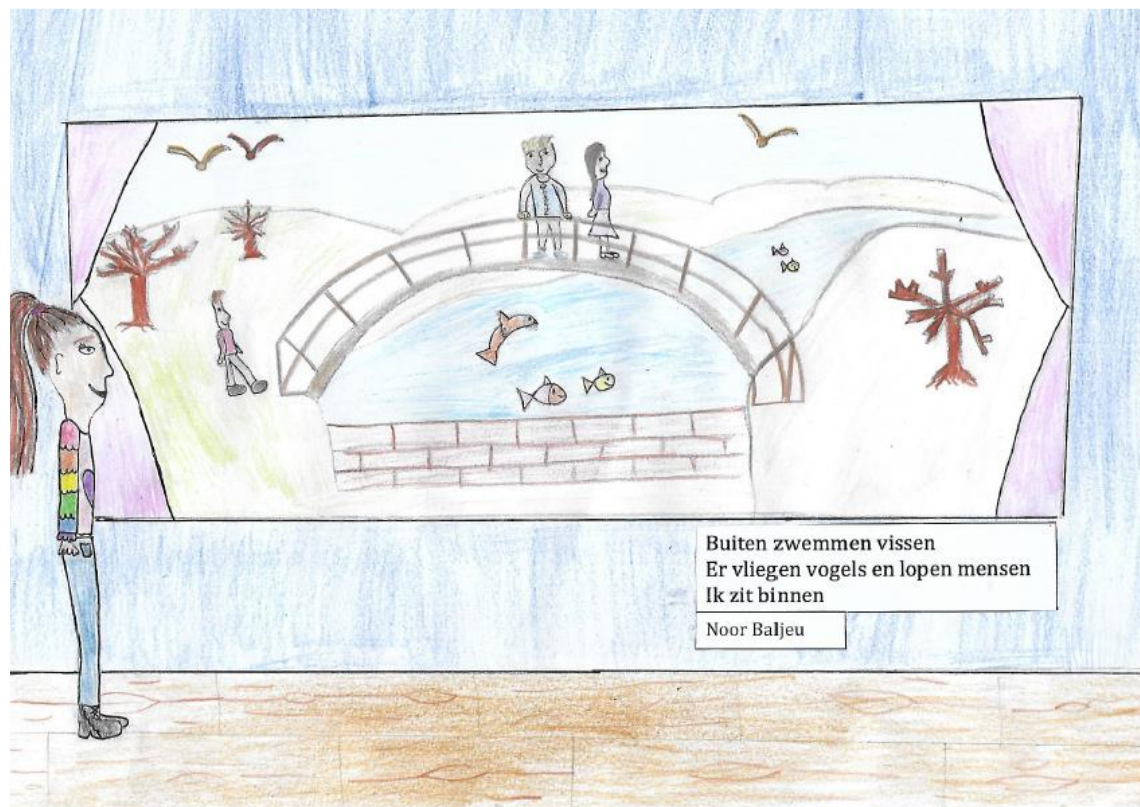
'De korte, krachtige haiku van Sjoerd laat zien dat niet elke haiku de vorm 5-7-5 hoeft te hebben. Over die regel valt namelijk te twisten, en zelfs als je je er wel graag aan houdt, geldt dat er altijd uitzonderingen mogen zijn om die te bevestigen. De tekening is met zorg gemaakt en de tekst is mooi in het beeld geplaatst. Een bijzondere manier om aan te sluiten bij het onderwerp 'levende dingen': de mens in een ziekenhuisbed, een levend ding bij uitstek.' BW

GP3-0111NB categorie 9+

Buiten zwemmen vissen
Er vliegen vogels en er lopen mensen
Ik zit binnen

Tekst en beeld zijn hier onlosmakelijk met elkaar verbonden en tonen samen de twee werkelijkheden van de maker. Mooi verzorgd, knap verbeeld en ontroerend.

'Noor tekent een tafereel waarin een raam een meisje scheidt van de buitenwereld, en daarmee van de vrijheid van iedereen die zich daar bevindt. Ze kan alles zien, maar maakt er geen deel van uit. Zou ze zich buitengesloten voelen? Het beschrevene is minutieus verbeeld, tot zelfs de houtnerf van de parketstroken. Ook aan de perspectivische verkleining in het landschap is gedacht.' MP

'Een tekening van een beleving van een meisje van 13, ik en de wereld, die met veel aandacht is uitgevoerd. Noor heeft twee werkelijkheden in één vlak afgebeeld, en dat lijkt makkelijker dan het is. Ze is hier goed uitgekomen. Noor maakte een mooie gedetailleerde tekening. Ontroerend.' HB

'De haiku van Noor lijkt bij eerste lezing misschien wat feitelijk en weinig poëtisch, maar in combinatie met de tekening dringt de gevoelswaarde ervan zich op. Een mooi voorbeeld van resonantie tussen tekst en beeld. Het geheel is goed verzorgd en met aandacht gemaakt.' BW

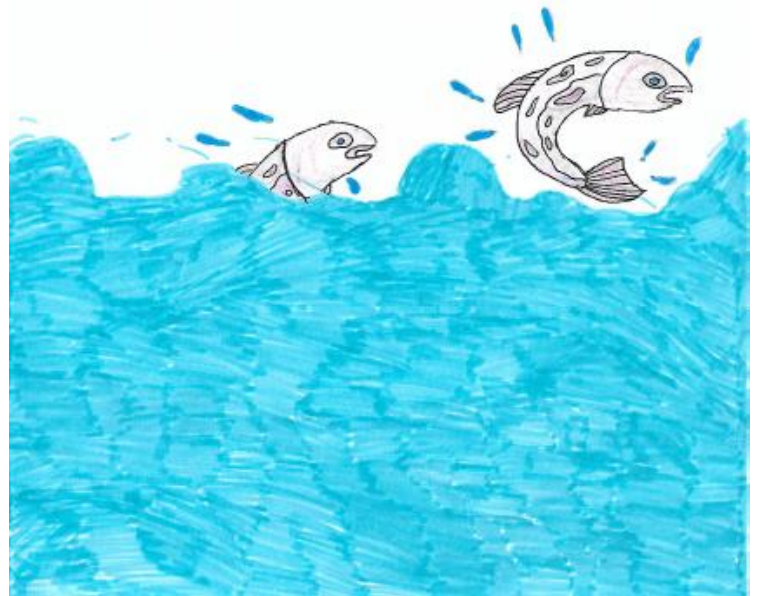
GP4-0119SM categorie 9+

de roze zalm zwemt
hij zwemt tegen de richting in
het kost geen moeite

De Roze Zalm Zwemt
Hij Zwemt Tegen de Richting in
Het Kost Geen Moeite

Expressief beeld met vol beweging,
waarop de tekst van de haiku mooi mee
resoneert. Tekst en beeld laten beide
lekker veel ruimte voor eigen invulling.

*'Het tegen de stroom in zwemmen, wat
zalmen doen, maakt indruk op Sam. Niet
doen wat voor de hand ligt, maar de
uitdaging zoeken; iets overwinnen. Om
jaloers op te zijn! De krachtsinspanning
van de vissen spat van de tekening, maar
het lijkt wel alsof ze dat toch
gemakkelijker afgaat dan zich te laten
meevoeren op de stroom. Hebben ze de
tegendruk van het water misschien zelfs
wel nodig voor hun dartele sprongen?'
MP*

*'Sam heeft een duidelijke keuze gemaakt
voor hij aan zijn tekening begon, de lucht
wit, het water blauw, de zalmen
uitgewerkt. Er zit beweging in deze
tekening. De zalmen zijn mooi getekend met expressie. Een heldere en geslaagde tekening.
Wat mij aanspreekt is de vlakverdeling; de lege vlakken en het beweeglijke deel, eigenlijk
een volwassen keuze.'* HB

*'De inzending van Sam laat goed zien hoe tekst en beeld elkaar kunnen versterken. Zonder
de zalmen – die er helemaal niet uitzien alsof het zwemmen ze geen moeite kost – had zijn
tekst ook in een biologieboek kunnen staan. Je gaat je afvragen of de haiku inderdaad over
zalmen gaat, of misschien eerder over het verlangen naar moeiteloos tegen de stroom
inzwemmen van degene die naar ze kijkt. Een sterk beeld, origineel door de gemengde
techniek, fijn om naar te kijken.'* BW

Eervolle vermeldingen Marian

p1-0019LV

Ik loop achteruit
achteruit in de golven
kopje onder

De golven opvangen met je rug – ik denk omdat dat net iets minder heftig is dan met je buik, Lieke? Dus: achterwaarts de golven in. En dan worden ineens je voeten opgetild en ga je kopje onder in het water, waarin vissen kunnen ademen maar wij niet, waarin alles zweeft, ook je haren (goed gezien!), waar alles zo héél anders is dan boven water. Die sensatie komt heel mooi tot uitdrukking in de opengesperde verbaasde ogen op de tekening. Probeer de volgende keer de tekst op een lege plaats te zetten!

p2-0080LB

Kersenbloesem Fris
Geven mij een warm gevoel
Als in een Onsen

Vooraf je tekening viel de jury op, Luca. Een gemengde techniek, aquarel/gouache gecombineerd met krijt of potloodlijnen. Je hebt heel bewust met scherpte en onscherpte gewerkt. De afbeelding doet vermoeden dat je weleens in een Chinese of een Japanse tuin bent geweest. Die bloesemtak op de voorgrond, de pagode, en de figuur in het water bij de stenen – ook de grillige vorm van de vijver en de illusie van het spiegelende water zijn mooi getroffen.

p3-0174 LZ

deze kleine steen
je vind het in de duine
hij past in mijn hand

Op de tekening van Luuk zien we heel steile duinen en een hoge toren, vast een vuurtoren. Ligt er nu sneeuw op de duintoppen? De zon piept achter de wolken vandaan. Het is een mooie dag, een dag om niet te vergeten. Daar ligt een steen. Je pakt hem op – hij past in je hand, dus ook in je broekzak. Zo kun je hem, en daarmee de herinnering aan deze dag, voor altijd bij je dragen. Een mooie gedachte. Laat bij een volgende keer die rechte lijnen om de tekst maar weg.

Eervolle vermeldingen Henriette

p4-0087RK

Het sneeuwt
We spelen met sneeuw
En de sneeuwpop kijkt

Ravzanur maakte een vrolijke tekening. Iedereen in het bos lacht, de tweeling, de vogel en de sneeuwpop. Ook dragen ze allen een warme sjaal. Het is grappig hoe Ravzanur de tweeling plat in de sneeuw heeft getekend. Ze glijden het beeld in. De kleuren die Ravzanur koos, veel wit en wat roze maken de tekening sterker. Sneeuw en plezier, deze tekening is geslaagd!

p5-0148LW

In het donkere bos,
Ik zie een vogel zweven,
Op de harde wind.

Lisa maakte een sfeervolle groene tekening van het bos. Een blauwe vogel zweeft op een windvlaag, een meisje kijkt toe. Haar tekening is met zorg gemaakt, het kleurpotlood brengt een zachte sfeer in het bos. Lisa had kunnen kiezen voor een blauwe achtergrond maar ze koos groen, waardoor er een vogelvluchtperspectief ontstaat.

p6-0169GP

zacht mos is vrolijk
in de herfst is hij donker
somers is hij licht

De tekening van Gijs valt op door zijn mooie handschrift. Gijs heeft aan het mos gevoeld en hierover wil hij ons iets vertellen; 's zomers is het mos anders dan in de herfst. Gijs vond zelf een vorm, zette op zijn papier links de zomer en rechts de winter. In het midden staat een regenboog. Het geheel staat mooi op het vlak, het is een directe tekening van een eigen ervaring.

Eervolle vermeldingen Bette

p7-0064FC

En klein spinnetje
Op en neer aan een draadje
Mini jojotje

Deze haiku van Floris Cramer sprong er voor mij uit vanwege de originaliteit van het beeld dat Floris ermee oproept: een aan een draadje bungelend spinnetje dat hem doet denken aan een jojo. De haiku voldoet aan meer criteria voor een goede haiku: is verrassend en origineel, gebaseerd op een eigen waarneming en verbonden met een van de seizoenen. Over de tekening: het beeld sterk in zijn eenvoud, Floris heeft mooi gewerkt met groot en klein. Ontzettend jammer van het (voorgegeven) kader, het doet veel afbreuk aan het geheel.

p8-0096 DÖ

Langs mijn raam
vloog de schaduw van iets
zo mooi als een vlinder

Over deze haiku van Diba Özkan kun je lang doormijmeren. Wat ziet Diba langs haar raam vliegen? Een vlinder? Nee, de schaduw van een vlinder. Of nee, iets wat zo mooi is als de schaduw van een vlinder. Wat zou dat geweest kunnen zijn? De tekst laat de lezer veel ruimte en dat is fijn. Het maakt de haiku verrassend, origineel en poëtisch. Diba beschrijft haar eigen waarneming

en gevoel. Het beeld van de vlinder is bovendien verbonden met een van de seizoenen. Over de tekening: Het beeld van de vlinder en de schaduw van de vlinder geeft de lezer minder ruimte voor eigen invulling dan de haiku zelf, en dat is jammer.

p9-0101 JT

De vogels vliegen.
Ze vliegen langzaam naar het
zuiden.
Daar is het warm.

Je zou deze haiku van Julia Tun kunnen lezen als een eenvoudige mededeling. In combinatie met het beeld van de vliegende vogels roept de tekst meer op: de vogels vliegen naar het zuiden, waar het warm is, Julia blijft achter. Verlangt ze misschien ook naar warmte? Of naar vrijheid? Zou ze ook wel naar het zuiden willen kunnen vliegen? Deze haiku is een mooi voorbeeld van hoe tekst en beeld elkaar versterken. De

haiku is verbonden met een van de seizoenen. Op zichzelf is de haiku niet heel verrassend of origineel, maar in combinatie met het beeld roept Julia een poëtisch beeld op. Jammer van de punt achter iedere regel.

Over de tekening: Julia heeft met zorg en aandacht getekend. De vogels vliegen in symmetrische formatie en de achtergrond is – hoe zacht en onopvallend ook – heel kleurrijk. Misschien heeft ze zich laten inspireren door het logo van haiku.nl?

p10-0175TN

Een droge vlakte in Afrika
De zon verdwijnt langzaam achter de horizon
De leeuw gaat op jacht

Tara Neef weet met deze haiku een meerduidig beeld op te roepen: de schoonheid van een zonsondergang en de dreiging van een leeuw, op zoek naar een prooi. Dat maakt de haiku poëtisch en verrassend, vooral in combinatie met het beeld. Los daarvan zou het ook een stukje informatieve tekst kunnen zijn. Bij de tekening: Tara heeft er duidelijk met veel zorg en aandacht aan gewerkt. Door gebruik van verschillende technieken en het bijzondere perspectief is de tekening origineel en sfeervol. Het is een mooi voorbeeld van hoe het beeld de tekst kan versterken.

